

Christian Briem:

Co znamená

KŘEŠŤANSKÝ KŘEST

Obsah

Úvod.....	3
Význam slova „křest“	5
Janův křest.....	5
Křest se děje „na“ („v“) něco	7
Křest – znamení uřednictví.....	8
Křest je křest ve (na) smrt.....	11
Křest – změna postavení.....	13
Spasení.....	14
Dva pohledy na spasení	15
Kdo je křesťanem.....	16
Vyžádání dobrého svědomí.....	18
Boží dům	19
Vzkříšení Krista	20
„VÁS“ spaseny činí – ne „NÁS“	22
Křest na (k) odpuštění hříchů	23
Administrativní odpuštění hříchů.....	24
Křest neobrácených.....	26
Opakovaný křest?	29
Křest v Matouši 28.....	29
„Křtící formule“	31
Křest není věci shromáždění.....	32
Křtění za mrtvé	34
Křest vodou není křest Duchem.....	35
Dodatek.....	38
a) Pravý vinný kmen	38
b) Křtíce a učice	39
c) Boží dům	41
d) Království nebes	42

Úvod

V následujících kapitolách bychom se chtěli zabývat **křesťanským křtem**, o němž se už mnoho mluvilo a psalo a žel, vedlo se i mnoho sporů. Pisatel se chápe tématu s poněkud úzkostným srdcem, poněvadž si přeje vše jiné, než vyvolat mezi Božími dětmi škodlivý neklid. Avšak je posilován myšlenkou, že existuje také **svatý** nepokoj: Bůh se bude jistě starat o to, aby si Jeho pravda našla cestu do srdcí, i když se jedná o otázku, k níž jednotlivý věřící zpravidla už dávno zaujal pevný postoj. Snad čtenář nalezne tu milost, aby své stanovisko v této otázce přezkoumal před Božím obličejem.

Proč vlastně je tak mnoho různých postojů ohledně otázky křtu? Proč je tu tak mnoho zaujatosti, ba i nevědomosti? Což-pak Písmo svaté o něm nemluví dosti jasně? Myslím, že na jedné straně pravdu často pozměňují předcházející církevní tradice. Na druhé straně však je skutečně více míst Písma, která, jsou-li čtena povrchně, mohou dát podnět k chybným závěrům. To ovšem není způsobeno Písmem svatým, nýbrž námi samými – naším nedostatečným porozuměním tomu, jak ono mluví a jak věci představuje. Často nám také chybí potřebná známost souvislostí s dalšími větvemi božské pravdy. Avšak právě tehdy, když člověk strnule setrvává na nějakém bodě, je tu velké nebezpečí, že právě tento bod špatně vykládá. Vezměme – jako nadpis pro tento spisek – slova apoštola Petra, která volal ve dni letnic ke svým židovským bratrům:

„Čiňte pokání, a každý z vás buď pokřtěn na jméno Ježíše Krista k odpuštění hříchů.“ (Sk 2,38 – přel.)

Když dále neuvážíme souvislost, v níž jsou tato slova, anebo

když je přijmeme povrchně, mohli bychom z nich dokonce usoudit i to, že člověk může dosáhnout odpuštění hříchů skrze křest.

A to je skutečně názor mnohých křesťanů. Ve křtu vodou vidí svátost, prostředek milosti, skrze který se obdrží odpuštění hříchů a věčný život. To však je hrozný omyl. A poněvadž je v křesťanstvu neobyčejně rozšířený – se zhoubnými následky pro nesčetné křesťanské vyznavače – a poněvadž i mezi skutečnými Božími dětmi je často málo porozumění ohledně významu křtu, leží mi na srdci důkladně se zabývat předmětem křesťanského křtu a ukázat, co o něm Písmo svaté **skutečně říká**.

Potom bude také snazší porozumět významu uvedeného verše ze Skutků apoštolů 2 a také jiných míst Písma, jež rovněž mluví o křtu. Neboť ochotně připouštím, že jsou ještě jiná místa, kterým se nedá tak docela snadno porozumět.

V takových důležitých otázkách se musíme snažit dělat něco více, než na ně jen zběžně pohledět. S pohledem vzhůru k Bohu a v důvěře k Němu, že On nám v této tak základní pravdě křesťanského křtu dá světlo, se k ní chceme obezřetně, řekli bychom krok za krokem, blížit, abychom tak mohli, jsouce vedeni bod za bodem, lépe chápat pravý význam tohoto křesťanského ustanovení. Přitom by nám jistě velmi pomohlo, kdybychom zaujali takový postoj, jako kdybychom o této věci nyní slyšeli poprvé. Neboť se může stát, že ten či onen z nás se bude muset vzdát něčeho, co doposud považoval za správné. Pisatelé se nedařilo jinak.

Ještě jedna „technická“ poznámka: Aby se při čtení nepřerušoval sled myšlenek, jsou některá doplnění předkládána v podobě poznámek, které jsou vyznačeny arabskými číslicemi umís-

těnými v textu jako horní index. Nadto bych rád těm čtenářům, pro které je obsah snad ještě nový nebo nezvyklý, nabídl další pomoc: U takových míst, která předpokládají jistou předchozí známost určitých pravd, je písmenem v poloze horního indexu uveden odkaz na další vysvětlení, která jsou v malém dodatku na konci tohoto pojednání.

Význam slova „křest“

Řecké slovo pro „křtít“ je „**baptizo**“ a znamená, když nyní odhlédneme od křesťanského způsobu použití, **namočit, ponořit, mýt, ovlažit, polévat**. Že se křest skutečně prováděl **ponořením**, činí stejně tak jasným křest Pána Ježíše samého jako křest komorníka z Etiopie. V obou případech se mluví o **vystoupení** z vody (Mat 3,16; Sk 8,39).

Jsem hluboce přesvědčen o tom, že správný způsob křtění je ponořením. Jen tak křest jako obraz odpovídá duchovnímu významu, jak to ještě uvidíme. Avšak neměli bychom ze slova samého činit příliš mnoho, neměli bychom pro učení příliš stavět na tom, že **baptizo** znamená jenom **ponořit**: ve skutečnosti zahrnuje mnohem větší významový okruh. Bude dobré, když toto budeme mít na zřeteli při pozdějších úvahách.

Janův křest

V Novém zákoně nacházíme více křtů vodou: křest Janův na (v) toho, „*který přijde po něm*“ (Mat 3, 5–15), křest na (v) Krista jako toho na zemi žijícího Mesiáše (Jan 4,1–2)¹ a křesťanský

¹ Rozdíly mezi Janovým křtem a křtem na (v) Mesiáše, žijícího na zemi, nejsou velké, ale přece zde jsou. Oběma je společné, že se děly vždy vzhle-

křest. Porozumění tomu, co znamená křest skrze Jana, je důležitý předpoklad k pochopení křesťanského křtu. Proto se nyní u něho krátce zastavíme.

Janův křest byl **křest pokání**. Písmo o něm takto mluví (Mk 1,4; Lk 3,3; Sk 13,24; 19,4). Jan vyzýval židovský lid, aby „*nesli ovoce hodné pokání*“ (Mat 3,8; Lk 3,8). Jan křtil v Jordánu ty, kdo byli připraveni vyznat své hříchy (Mat 3,6), a říkal lidu, že mají věřit v toho, jenž přijde za ním, to jest v Ježíše (Sk 19,4). Pán Ježíš se s tímto pokání činícím ostatkem učinil zajedno tím, že se i sám nechal od Jana pokřtít. Neměl však žádné hříchy, které by vyznal (**ihned** vystoupil z vody), nýbrž chtěl naplnit **všelikou spravedlnost** Boží.¹

dem ke Kristu jako **králi Izraele**. Avšak Jan křtil **k pokání**. To o Pánu Ježíši není řečeno. Jenom čteme, že „*Ježíš více učedníků činil a křtil než Jan*“. A potom Jan křtil na (v) toho **přicházejícího**, na (v) toho, který **přijde za ním**. Ukazuje nám to mnoho míst: Mat 3,11; Mk 1,7; Lk 3,16; Jan 1,27; Sk 13,25; 19,4. Křest v Ev. Jana 4 se naproti tomu dál na (v) Mesiáše, který už **byl přítomen** uprostřed Svého pozemského lidu. A ještě další rozdíl: Pán se podrobil Janovu křtu (důvody pro to budou hned uvedeny), ale bylo nemožné, aby se Pán pokřtil na (v) Sebe samého, jako toho uprostřed Izraele žijícího Mesiáše.

Můžeme mít za to, že dvanáct apoštolů Páně bylo od Jana pokřtěno, ale nemáme o tom svědectví. Vůbec můžeme z více míst Nového zákona soudit nejenom, že čas současného působení Pána a Jeho předchůdce byl krátký, nýbrž že Jan a Jeho učedníci také zaujímali **oddělené postavení** od Pána a Jeho učedníků. Tak to zůstalo asi i poté, co Jan byl štat, jak můžeme soudit ze Sk 19,1 a dále. Možná, že Mat 14,12 je poukaz na to, že někteří z Janových učedníků po jeho smrti následovali Pána Ježíše.

¹ „*Naplnit všelikou spravedlnost*“ (Mat 3,15) neznamená prostě naplnit Boží zákon, nýbrž uznat pravý stav, ve kterém se nalézala i ta lepší část židovského lidu. V případě Pána to v sobě zahrnovalo nejenom vejít do vody Janova křtu, nýbrž vejít v to, čeho tato voda byla obrazem – do smrti. A tak také Pán Ježíš v jedné pozdější chvíli říká: „*Ale křtem mám křtěn*

Ze skutečnosti, že Pán Ježíš uznával uprostřed izraelského lidu ostatek vyznačený křtem a Svým vlastním křtem se s ním učinil zajedno, vystupuje už jedna důležitá zásada křtu: **Mění postavení pokřtěného na zemi**. Bohabojný ostatek zaujal Janovým křtem **postavení oddělení od ostatního národa**: Zatímco lid jako takový šel dále v nevěře, oni očekávali Mesiáše a vyznávali své hříchy; odsuzovali sami sebe, a tak se očistili od hříšného stavu, ve kterém byl národ. Tím, že byli pokřtěni Janovým křtem, **ospravedlnili Boha**, tzn. uznali, že Jeho rozsudek vzhledem k nim je správný (Lk 7,29). Tím ale byli připraveni přijmout přicházejícího Mesiáše.

Křest se děje „na“ („v“) něco

Také druhá zásada křtu je vidět už u Janova křtu: děje se vždy **na** něco nebo **v** něco, to znamená **vzhledem** k nějaké věci nebo osobě. Izraelité byli pokřtěni v oblaku a v moři na (v) Mojžíše (1. Kor 10,2) – to je ostatně pěkný předobraz toho, co **křest** zásadně znamená. Hned se k tomu vrátím. Pavel se zeptal Janových učedníků, které našel v Efezu: „Na co tedy jste pokřtěni

býti, a kterak jsem stísněn, dokud se nevykoná!“ (Lk 12,50) Poukazuje tím na Svou zástupnou smrt, kterou chtěl strpět pro tento ostatek, ano, pro každého provinilého hříšníka, který v Něho uvěří. Ale dokud to dílo nevykonal, byl „*stísněn*“. To neznamená, že by byl „soužen“ v tom smyslu, že by snad měl strach před smrtí. Ne, avšak dokud otázka hříchu nebyla vyřešena způsobem podle Boha, nemohl nechat bez překážky plynout proud Boží milosti a lásky, nemohl oznámit celou radu Boží milosti. To působilo, že – z lásky a kvůli nám – byl „*stísněn*“. Jaká obdivuhodná milost je v srdci Pána Ježíše! Ale když po vykonaném díle půjde do nebe, pak pošle Ducha Svatého a Ten bude Jeho lid uvádět do celé pravdy (Jan 16,13.14). V té požehnané době žijeme my dnes.

byli? A oni řekli: Na křest Janův.“ (Sk 19,3 – přel.) A ti, kdo jsou křtěni v křesťanské době, jsou křtěni **na (ve)** jméno Pána Ježíše jako Spasitele a Pána, jak nám to ukazuje mnoho míst ve Skutcích apoštolů. Jsou křtěni **vzhledem k** tomuto jménu – **na** toto jméno, v němž jediném může být nalezeno spasení (Sk 4,12).

Tím jsme se však nepozorovaně dostali od Janova křtu do okruhu křesťanského křtu. Vraťme se k Janovu křtu. Byl to křest **k** odpuštění hříchů (Mk 1,4; Lk 3,3). Jedná se zde o tutéž řeckou předložku **eis**, kterou jsme právě použili ve smyslu **na** nebo **v** nebo **vzhledem k něčemu**. Dokonce Janův křest se tedy stal už **vzhledem k** odpuštění hříchů. To však nikterak neznamená, že by ti pokřtěni **vlastnili** odpuštění hříchů. Ještě je nemohli vlastnit, protože k tomu potřebné dílo vykoupení ještě nebylo vykonáno. Teprve po vykonaném díle mohlo a mělo být v Jeho jménu kázáno odpuštění hříchů všem národům, počínaje Jeruzalémem (Lk 24,47).

To si tedy chťejme dobře zapamatovat: „**Křest k odpuštění hříchů**“ v žádném případě neukazuje na **vlastnictví** odpuštění hříchů, nýbrž ukazuje pouze směr, v němž se křest děje: **vzhledem k** odpuštění nebo **na** odpuštění hříchů. Příklad těch, kdo byli pokřtěni Janovým křtem, jednoznačně činí jasným, že lidé mohou být pokřtěni, aniž by věc samu (zde: odpuštění – p.p.) už vlastnili.

Křest – znamení učednictví

Ze jmenovaných míst také vidíme, že se křtem je spojeno **učednictví**. Kdo se v někoho nechává křtít, stává se jeho učedníkem nebo následovníkem. Čí učedníci byli ti muži z 19. kapi-

toly Skutků? Byli učedníky Pána Ježíše? Vůbec ne! Až dosud byli pokřtěni pouze Janovým křtem, byli tedy Janovými učedníky. O křtu ve jméno Pána Ježíše jako toho na zemi žijícího Mesiáše jsem se už krátce zmínil, avšak slyšme nyní plné znění toho místa v Jan 4,1.–3. verš:

„A jak poznal Pán, že slyšeli farizeové, že by Ježíš více učedníků činil a křtil (ačkoli Ježíš sám nekřtil, ale učedníci jeho), opustil Judstvo, a odšel opět do Galilee.“

Závěr: Skrze křest na (v) někoho se člověk – alespoň zevně – stává jeho učedníkem, anebo jinak vyjádřeno: obdrží znamení učednictví. Zda toto znamení nese právem nebo neprávem, to jest, zda skutečně je učedníkem a následuje mistra, je úplně jiná otázka, o které budu mluvit dále. V tomto případě učedníci Páně křtili takové lidi, kteří se k Němu přiznávali jako k tomu od Boha poslanému Mesiáši. Činili je tedy podle jejich vyznání učedníky Mesiáše. Abych to řekl slovy Pána Ježíše v Janu 15: byli ratolestmi na NĚm, tom **pravém vinném kmeni**.^{a)} Zda nesli ovoce nebo ne, to na tomto vnějším postavení, do kterého byli uvedeni, nic nemění.

Tuto obecně platnou myšlenku křtu – **učednictví** – předobrazně nalézáme už u synů izraelských, kteří prošli Rudým mořem. Jak jsme již podotkli, byli „**pokřtěni v (na) Mojžíše**“ a tím se stali jeho učedníky (1. Kor 10,1–2). Tímto křtem „**v oblaci a v moři**“ neobdrželi život z Boha, zato však skrze něj byli učiněni Mojžíšovými následovníky.

O významu křtu v Matouši 28 bych chtěl promluvit teprve později, ale také tam je se křtem spojena myšlenka učednictví – myšlenka, která je obsažena i v křesťanském křtu. Podám teď velmi doslovný překlad, pomocí něhož však toto spojení bude

vyjádřeno jasněji: „Jděte nyní a činite všechny národy učedníky, křtíce je na jméno Otce a Syna a Ducha svatého, učíce je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.“ (19.–20. v.)^{b)} Měli všechny národy činit učedníky **tím**, že je křtili a učili. Ne **protože** byli učedníky, měli být pokřtěni, nýbrž skrze křest a s tím spojeným poučením se jimi **měli stát**.

Učednictví, to budiž zdůrazněno, nemá ve své základní myšlence přímo nic společného s otázkou, zda někdo je znovuzrozen a má život z Boha. Učednictví je vyznání, může být pravé nebo nepravé. Člověk může být opravdovým učedníkem Pána Ježíše a může jím být jen dle zevního vyznání. To nemění nic na tom, že je učedníkem. A **jak** se člověk všeobecně stane učedníkem, jsme viděli: křtem. Jidáš Iškariotský nebyl znovuzrozen, ale byl učedníkem Ježíše jako izraelského krále přebývajícího na zemi. Byl dokonce z počtu dvanácti, jak to Petr tak úchvatně vyjadřuje: „*nebo byl přičten k nám, a byl došel losu přisluhování tohoto* (= této služby).“ (Sk 1,17)

Že dvanáct apoštolů samých zřejmě nebylo pokřtěno na (v) Krista jako Mesiáše Jeho pozemského lidu, má jednoduché vysvětlení: Oni skrze povolání samo tvořili „jádro“ učednictva nebo přiznání se k Mesiáši, měli však jiné do tohoto okruhu vpouštět – skrze křest. Také tuto myšlenku znovu najdeme při křesťanském křtu.

Příklad Izraelitů, kteří všichni byli pokřtěni na (v) Mojžíše, mluví sám za sebe. Všichni sice byli Mojžíšovými učedníky, ale „*ne ve mnohých z nich zalíbilo se Bohu; nebo zhynuli na poušti*“ (1. Kor 10,5). Tak vidíme, že učednictví neznamená totéž, jako vlastnit život z Boha!

Křest je křest ve (na) smrt

Voda křtu je **symbolem smrti**, smrti jako **trestu za učiněný hřích**. Kdo se křtí, sestupuje do vody, symbolicky sestupuje do smrti. Tak byl také Janův křest křtem ve (na) smrt. Vyznávali své hříchy a tím uznali, že jako trest za své hříchy zasluhovali smrt. Tak je tomu i u křesťanského křtu, jenom s jedním rozhodujícím rozdílem: křesťanský křest je ve (na) **smrt Krista** (Řím 6,3–4). Janův křest byl také ve (na) smrt, ale ještě ne ve smrt Krista. Sice se konal v naději na toho Přicházejícího k odpuštění, ale tehdy to ještě nebylo přítomné požehnání. Tak jako v Janových dnech, i dnes usvědčení hříšníci jsou vedeni k tomu, aby před Bohem uznali své místo ve smrti. Ale jaký rozdíl k Janovu křtu: Učí se, že za ně byl ve smrti Kristus.

“Zdali nevíte, že kteřížkoli pokřtěni jsme v Krista Ježíše, v smrt jeho pokřtěni jsme?” (Řím 6,3)

Nevím, zda těm, kdo se dnes křtí, to je jasné, a přece se jedná o jeden z podstatných základních významů křtu: Když vcházejí do vody křtu, uznávají, že zasloužili trest smrti. Zároveň ale vyznávají – a jak nekonečné štěstí to je smět to činit! – že někdo jiný za ně už byl ve smrti, Kristus. On vytrpěl smrt jako odplatu za hřích. A s Ním, se zemřelým Kristem, se ve křtu činí zajedno. Jsou křtěni v (na) Jeho smrt. Jsou s Ním pohřbeni skrze křest ve (na) smrt, doslovně jsou „srostlí“ anebo „jedna rostlina“ s Ním jako zemřelým (Řím 6,4–5).

V Římanům 6 slouží učení o křesťanském křtu apoštolu Pavlovi jako potvrzení jeho argumentace, smím-li to tak nazvat, že pro věřícího je nemožné žít v hříchu: Naše **postavení** v Kristu (2. verš: „*Kdo jsme /nebo: „My, kteří jsme“/ zemřeli hříchu*“) a naše křesťanské **vyznání** (3. verš: v smrt jeho pokřtěni jsme

/byli/) zakazují takový způsob života.

Tak křesťanský křest mluví o smrti, jenom o smrti, nikdy o životě. Jistě, Kristus nezůstal ve smrti, byl vzkříšen skrze slávu Otce. A také křesťan nezůstává ve vodě smrti, opět vystupuje, aby nadále žil v **novotě života** zcela **novým druhem života**. Ale to už překračuje učení o křtu. Je to spíše závěr z učení o křtu než samo učení o něm – avšak takový závěr, který činí Duch Svatý pro náš praktický život a který my až velmi lehce ztrácíme ze zřetele. Ihned se k té myšlence ještě vrátím.

Velkým bodem naučení této části Božího slova (Řím 5,12 – 7,6) je, že věřící svým spojením s Kristem, hlavou Boží rodiny, má totéž postavení jako On sám, jak ve smrti, tak i ve vzkříšení.

Nás nyní zvláště zajímá ten první bod. Kristus zemřel hříchu. Jako jsoucí v **Kristu**, nemáme ani my, pokud se týká našeho vztahu ke hříchu, s ním už co činit: Zemřeli jsme hříchu. „Hřích“ je popsání celého stavu, ve kterém jsme byli před svým obrácením. Tento stav jsme skrze smrt opustili jednou provždy. Bůh buď za to veleben! To je nyní naše postavení v Kristu, postavení každého Božího dítěte.

A křest ukazuje tutéž základní myšlenku. Když jsme se na začátku své křesťanské cesty dali pokřtít, veřejně jsme vyznali, že máme účast na Jeho smrti; byli jsme pokřtěni na (v) Jeho smrt. Jeho smrt je naší smrtí – to je naše **postavení** a to je naše **vyznání**. Obojímu jsme při svém křtu asi ještě nerozuměli. To však nic nemění na tom, že tomu tak je. Vždycky mám radost z toho, že věřící v Římě, jimž apoštol psal tento dopis, těmto věcem při svém křtu jistě také ještě nerozuměli. Teprve o léta později obdrželi naučení dle Boha o tom, co jejich křest opravdu znamenal.

Před chvílkou jsem mluvil o závěru (důsledku), který Duch

Svatý v Římanům 6 vyvozuje z našeho křtu. Mnozí z nás byli pokřtěni možná už před mnoha lety. Avšak jak málo jsme si často vědomi odpovědnosti považovat se také v každodenním životě za mrtvé hříchu, „*abychom již potom nesloužili hříchu*“ (6. v.). A (že) Pán Ježíš zemřel, „*hříchu umřel jednou, co (že) pak živ jest, živ jest Bohu. Tak i vy za to mějte, že jste zemřeli zajisté hříchu, ale živi jste Bohu v Kristu Ježíši*“ (10.–11. verš). Všimněme si: Ne hřích je v nás mrtvý, nýbrž my se máme pro něj **považovat** za mrtvé. Je to zcela věc víry, důsledek, který víra činí z Bohem propůjčeného postavení. Kéž nám Bůh pomůže, aby to, čemu jsme porozuměli jako svému postavení v Kristu a co jsme vyjádřili jako vyznání ve křtu, bylo vidět v našem každodenním životě!

Když pomyslíme na to, co křest obrazně představuje, pak jistě můžeme říci: Je to krásný **obraz evangelia**, anebo jinak vyjádřeno: tím, co představuje, nám ukazuje, jakým způsobem je člověk spasen. Projde-li totiž někdo ve víře tím, čeho je křest stínem, vede to ke spasení. Touto myšlenkou se nyní chceme zabývat.

Křest – změna postavení

Že křest vyznačuje změnu postavení, jsme viděli už u Janova křtu. U křesťanského křtu tomu není jinak. Avšak vždy musíme mít před očima: Jedná se o **postavení na zemi**, křest nemá naprosto nic společného s nějakým postavením v nebi. Kdo se křtí, přichází jako usvědčený hříšník k vodě křtu a křtem vstupuje do **nového postavení na zemi**. Toto nové postavení je v Písmu popsáno také výrazem **spasení**. Nyní mluvíme o normálním případě podle Písma, že je křtěn **věřící**. To, že i nevěřící, když jsou pokřtěni, před Bohem přicházejí do jiného

postavení, bych chtěl ukázat později.

Spasení

Spasení má v Novém zákoně několikerý význam. Jednou **spasení** znamená spasení **duše**, které věřící má už nyní jako konec své víry (1. Pt 1,9; Žid 10,39). Na mnoha místech **spasení** zahrnuje vykoupení těla při příchodu Krista (např. 1. Pt 1,5; Řím 5,10). Na jiných místech je **spasením** míněno zachování věřícího na jeho cestě světem plným nebezpečí až do konce (např. Žid 7,25; 1.Pt 4,18). **Spasení** mnohdy poukazuje dokonce jenom na **tělesná** nebo **časná** spasení (např. 2. Kor 1,10; 1. Tim 2,15; Lk 1,74; 2. Tim 4,17). Zvláštní postavení zaujímá **spasení** v dopisu Efezským: Věřící je skrze milost už **úplně spasen** (2,8).

Ale v Novém zákoně je ještě jedno hledisko spasení, které se často přehlíží a není chápáno. Má co činit se **změnou postavení na zemi**, a v tomto smyslu je *spasení* v Písmu vždy znovu spojováno s **křtem**. Avšak dejme pozor: jen v tomto smyslu! Máme to např. v Marku 16 a v 1. Petra 3. Přejděme nejprve k Marku 16:

„Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude odsouzen.“ (16. v.)

Tato slova Páně činí zřejmým jedno: Aby člověk byl zatracen, stačí neuvěřit; aby však byl ve jmenovaném smyslu **spasen**, nestačí pouze uvěřit; je nutný ještě křest. To může někoho udivovat, ale je to přesně to, co Pán Ježíš říká: *„Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude.“* Nemá to vůbec nic společného s ritualismem. Slovy *„bude spasen“* totiž není míněno prostě „přijít do nebe“ anebo „nezahynout“, jak to začasto je špatně chápáno, nýbrž zaujetí nového postavení na zemi – ovšem takového

postavení, se kterým jsou spojena věčná, nebeská požehnání.

Kdo uvěří a pokřtí se, odděluje se tím od světa, který zavrhl a zavrhuje Krista, od světa, nad nímž se vznáší Boží soud, a přichází na zemi do okruhu, kde na základě provedeného soudu jsou vědomě známé a prožívané požehnané následky vykoupění. Tímto okruhem na zemi je **okruh křesťanství**: „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest.“ (Ef 4,5) Kdo uvěří a je pokřtěn, staví se na stranu ukřižovaného Krista proti světu, veřejně se přiznává k Němu a ke všem požehnáním, která přinesl Svojí smrtí; krátce: vstoupí na půdu křesťanského vyznání.

To je vskutku mocná změna: před chvílí ještě v Božích očích ve spojení se světem, bez Krista, a nyní pravý učedník Páně, jenž nese jméno Toho, který za něho zemřel – **Krista** (1. Pt 4,16)!

Dva pohledy na spasení

Tato proměna **od něčeho starého k něčemu novému**, anebo jinak formulováno: **spasení od něčeho špatného k něčemu dobrému**, má přirozeně **dvě hlediska** nebo stránky. Jedna stránka má co činit s tím, **od čeho** jsem byl spasen, druhá opět s tím, **pro co** jsem byl spasen.

Skutečnost, že věřící je křtem zevně oddělen od světa, který stojí pod soudem, ukazuje tu stránku spasení, která má co činit s **vládou**: Už nemá nic společného se světem, na který Bůh ve Své vládě přivede soud.

Ale na druhé straně vstoupil veřejně do toho požehnaného okruhu na zemi, kde se nalézá plnost křesťanského požehnání. To je **správní** nebo **administrativní** stránka spasení. Tou se ještě budeme blíže obírat.

Avšak poznamenám už zde: Skutečně to je **spasení**: dlít srdcem („*kdo uvěří*“) a vyznáním („*a bude pokřtěn*“) tam, kde už

není Boží soud a kde je možné těšit se ze všech požehnání, jež přinesla Kristova smrt!

Kdo je křesťanem

Ale není věřící křesťanem už před svým křtem? Srdcem: Ano! Dle svého postavení v Kristu: Ano! Ale svým postavením ve světě: Ne! Mějme v tom naprosto jasno: **Kdo odmítá nechat se pokřtít, odmítá být křesťanem.** Nechce být ztotožňován se zemřelým Kristem, s křesťanstvím, v němž jsou všechna požehnání založena na smrti Krista.

Pro názornost si vezměme případ nějakého mladého Žida, který se obrátí a získal tak pokoj s Bohem. Od té doby pociťuje v domě svých rodičů ostré nepřátelství. Hrozí mu: „Necháš-li se pokřtít, tzn. přestoupíš-li ke křesťanství, vydědíme tě a vyženeme tě z domu.“ Mějme za to, že ten věřící muž ze strachu před následky couvne a nenechá se pokřtít. Je potom spasen? Ve smyslu dle Marka 16 nikoli, poněvadž, jakkoli důvody pro to jsou pochopitelné, se zpěčuje vstoupit na půdu křesťanského vyznání. Odmítá stát se zevně křesťanem. V očích Boha, andělů a lidí je ještě ve spojení s židovstvím, jež přivedlo Krista na kříž, a to není spasení.

To je to, co vedlo apoštola Petra, aby k usvědčeným Židům ve Skutcích apoštolů 2 volal: „**Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení.**“ (40. verš – ekum. překlad) Neřekl: „Zachraňte se před peklem!“ nebo: „Zachraňte se od Božího hněvu!“, nýbrž: „**Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!**“ – z tohoto národa, který zavrhl Krista. Jak došlo k této záchraně? Vírou a křtem: „**Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni.**“ (41. verš)

Onen mladý muž z našeho příkladu se však nenechal z tohoto zvráceného pokolení zachránit. Je přirozené, že by, až Pán Je-

žíš přijde, šel také s Ním do domu Jeho Otce, tak jako všechny ostatní Boží děti. Vzhledem k tomu není rozdílu mezi tím, kdo je a kdo není pokřtěn. K ospravedlnění vede víra (Řím 3,25), ne křest. Ale jestliže jsou v nebi rozdíly, a vzhledem k postavení v království¹ budou existovat, pak svůj základ mají v rozdílné míře věrnosti, prokazované zde na zemi (Lk 19,11–27). A odmítat křest není věrnost vůči Tomu, jenž za nás vešel ve smrt.

Naučili jsme se tomuto: Není to stejná věc, zda je člověk jen **vnitřně** křesťan, anebo zda jím je také **navenek**. Nikodém a Josef z Arimatie byli ze začátku ze strachu před Židy skrytými Ježíšovými učedníky. Ale když Spasitel zemřel, učinili se oba se zemřelým Pánem veřejně zajedno (Jan 19,38–42). Jak pěkný obraz toho, co my činíme, když se dáme pokřtít!

V první řadě tedy nechat se pokřtít **není povinnost**, není to tvrdé „musíš“, nýbrž je to vzácná výsada. „*Co brání, abych byl pokřtěn?*“ ptá se zcela správně komorník z Etiopie, který uvěřil (Sk 8,36 – přel.). „*Zdali může kdo zabrániti vody, aby tito nebyli pokřtěni?*“ byla otázka Petra samotného (Sk 10,47). Není ani tak příkaz dát se pokřtít, nýbrž příkaz: „*Jděte ... a křtěte.*“ (Mt 28, 19). „*A (Petr) rozkázal je pokřtít ve jménu Páně.*“ (Sk 10,48) Ale poddání se pod instituci křtu, ustanovenou Pánem, je přirozeně také poslušnost.

¹ Jeden z více poukazů na to v Novém zákoně nacházíme v podobenství Páně o **hřivnách** v Lukáši 19, verších 11–27. Rozdílná věrnost v době nepřítomnosti Pána bude odměněna rozdílným postavením v Jeho království: „... *měj moc nad desíti městy*“ – „*I ty budiž nad pěti městy.*“ Ještě můžeme poznamenat, že v **domě Otce** takové rozdíly zmizí: Více než **děti** nemůžeme být – Boží děti!

Vyžádání dobrého svědomí

Pomocí toho, co jsme dosud poznali, nám bude podstatně snazší porozumět také jednomu místu v 1. Petra 3, k němuž se nyní chceme obrátit:

„...když snášelivost Boží očekávala za dnů Noé, v nichž dělán byl koráb, v kterémžto málo, to jest osm duší, zachováno jest skrze vodu, k čemuž přpodobněn jsa křest (ne odložení nečistoty těla, ale dobrého svědomí u Boha vyžádání), i vás nyní spaseny činí skrze vzkříšení Ježíše Krista.“

(20.–21. verš – část přeložena dle elb. př.)

Křesťanský křest je obraz jedné události ve Starém zákoně, totiž zachránění Noé a jeho rodiny ve dnech potopy; to znamená, že nám v obrazu ukazuje tutéž věc. To nám velmi pomůže, abychom jí mohli porozumět. Noé byl **zachráněn skrze vodu**. Tomu je možné rozumět dvojím způsobem, tak jako i řecká předložka **dia** s 2. pádem může znamenat jak **skrze – napříč**, tak i **skrze, prostřednictvím**. V druhém případě **dia** označuje použitý prostředek nebo nástroj. Věřím, že zde máme ten druhý význam. Noé byl jistě zachráněn i skrze vodu (tj. prošel jí), ale přece se zdá, že Duch Svatý zde chce ukázat, **čím** byl Noé zachráněn: vodou. Táž voda, jíž zanikl starý, zkažený svět, byla v Boží ruce prostředkem, jímž byl Noé v arše přenesen na novou, soudem očištěnou zemi – byl **spasen**. Zde máme opět tuto úplnou změnu postavení, která je popsána jako **spasení**.

Nuže, křest ukazuje v obraze totéž spasení. Jestliže si ještě jednou připomeneme, o čem mluví **voda** křtu – o smrti Krista jako o soudu nad hříchem –, jak důrazně pak mluví oba obrazy!

Smrt Krista, která v Boží ruce je prostředkem nebo důvodem pro to, že On jednou bude soudit bezbožný svět, táž Kristova smrt je v Jeho ruce pro toho, kdo „je v korábu“, tzn., kdo s vírou přijal Krista jako svého Spasitele a tak v Něm je skryt, prostředkem, jímž On jej přivádí na nové místo, na kterém už Boží soud vykonal své působení. Toto nové, soudem očištěné místo je okruh na zemi, kde Bůh může přebývat a vládnout – **Boží dům**^{c)}, nebo také **království nebes(ké)**.^{d)}

Boží dům

Bůh může přebývat u lidí, kteří jsou od přirozenosti hříšníky, jen na základě Kristova díla vykoupení. Na kříži Golgaty Bůh dokonale ukázal, jak smýšlí o hříchu, když, „*poslav Syna svého v podobnosti těla hřícha a příčinou hřícha, odsoudil hřích v těle*“ (Řím 8,3). Tam Kristus **trpěl za hříchy**, „*spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu*“ (1.Pt 3,18). Tam byl On trestán, abychom my mohli získat pokoj, a tam Bůh „*uvalil na něj nepravosti všech nás*“ (Iz. 53,5–6).

Jenom tam, kde se dnes lidé s vírou přiznávají k dílu Jeho Syna, nacházejí se na půdě dokonaného vykoupení, vykonaného soudu, a Bůh s nimi může přebývat, ano, oni sami tvoří místo Božího přebývání na zemi, **duchovní dům** (1. Pt 2,5). Toho, že **Boží dům** v širším smyslu zahrnuje celé křesťanské vyznání, se hned ještě dotknu. Tohoto okruhu se týká křest.

V tomto smyslu nás tedy **zachraňuje** tento protiobraz, křest: Uvádí nás do okruhu božského požehnání na zemi. Předpokladem samozřejmě je, že jsme vírou prošli tím, o čem křest mluví jako obraz. Jinak by se nemohlo mluvit o **spasení**. To je třeba zdůraznit! Být jen dle vnějšího vyznání na správném místě nikdy není **spasení**. „*Kdo uvěří a pokřtí se, bude spasen*,“ jsou slova Pána Ježíše.

Ale také toto pevně stojí: Jestliže jsme pokřtění, jsme před Bohem na základě smrti (a vzkříšení) Krista, a pak On nás přijímá do Svého domu, aby nás vyučoval v Božích věcech. **Boží dům** má v tomto smyslu stejný význam jako křesťanstvo, a Petr ve čtvrté kapitole v 17. verši o tom mluví. Žel, i tento okruh byl pokažen, když byl přenechán odpovědnosti lidí; Bůh na něj musí přivést soud. Nicméně dokud ho Bůh s konečnou platností neodsoudí a nedá stranou, je příbytkem Boha, Ducha Svatého. K tomu se později ještě vrátím.

Křest tedy není znamením toho, co **už vlastníme**. To se sice často tak říká, ale Písmo mluví jinak. Křest je spíše znamením toho, co obdržíme a po čem toužíme. Křest **zachraňuje** – a to v popsaném smyslu – a ve křtu **toužíme** po dobrém svědomí, ještě je nemáme. Ve vodě křtu není přitom nic nadpřirozeného, nic mystického, ona jako taková může očistit od nečistoty těla¹. Ale má hluboký symbolický význam a mluví o smrti Krista. Ten, kdo se nechává pokřtít, přijímá smrt. V důsledku toho věřící, stejně jako kdysi Noé, přechází na druhou stranu smrti a soudu.

Vzkříšení Krista

Křest sám je **pohřeb**, děje se ve smrt Krista. Rozumíme tomu, že křest sám o sobě nemůže spasit, poněvadž sám jako obraz nejde dále než k smrti. Ale Kristus nezůstal ve smrti. Vstal z mrtvých. Jeho dílo bylo Bohem přijato.

Proto je zde křest jako vyžádání dobrého svědomí uveden do

¹ Petr používá výraz **tělo** jiným způsobem než Pavel. Pavel tím myslí princip zla, který člověk v sobě nosí jako potomek padlého Adama: **hřích** jako zkaženou, Bohu odcizenou přirozenost. Petr naproti tomu pod slovem **tělo** má na mysli náš život zde v lidském těle.

spojení s Kristovým vzkříšením. Když jsme se vírou učinili zajedno se smrtí Krista – a náš křest je toho symbolem –, pak nám Kristovo vzkříšení dává dobré svědomí. Rozumíme potom, že jsme svým sjednocením s Kristovou smrtí ztratili svůj starý stav („hřích“) a svá stará spojení („svět“) a sjednocením se vzkříšeným Kristem jsme se dostali do nového stavu („novost života“) a přišli jsme do nového okruhu („Boží dům“).

Jaká je to milost, že Bůh nás vidí zajedno učiněné jak se zemřelým, tak i se vzkříšeným Kristem! A když nás Bůh takto vidí, pak to tak smí vidět i víra. Tuto stránku však máme spíše v Epištole Římanům a ještě více v Epištole Koloským: *„Pohřbeni jsouce s ním skrze křest, v němž (tj. v Kristu)¹ i spolu s ním z mrtvých vstali jste skrze víru v mocné dílo Boží, kterýž vzkřísil jej z mrtvých.“* (Kol 2,12)

¹ Čistě gramaticky lze přeložit jak „ve kterém“, tak i „v němž“. To první by se vztahovalo na „křest“, to druhé na „Krista“. Podle smyslu je však dána přednost druhému překladu. Neboť předně obrazný význam křtu nejde za **ponoření**, a za druhé zde máme tutéž gramatickou konstrukci jako o jeden verš před tím. Když se nejprve v 10. verši mluvilo o **Kristu** jako o hlavě každého knížectva a každé moci, 11. verš se vztahuje k Němu a říká: *„v němž i obřezáni jste“*. A když se potom na konci 11. verše mluví o *Kristovu* obřezání a říká se, že věřící s Ním jsou pohřbeni ve křtu, vztahuje se to opět na Něho a pokračuje se: *„v němž jste byli také spoluvzkříšeni.“* Věřící dle svého postavení zemřel s Kristem a s Ním vešel do Jeho hrobu. Tam zanechal vše, co je podle jeho zkažené přirozenosti. Nuže, už jen to je nezměrná výsada vědět, že Bůh to takto vidí. Ale Kristus nezůstal v hrobě. Také tuto stránku smíme s Ním sdílet (ta však překračuje význam křtu). Jaká požehnaná změna našeho postavení je vyznačena ve 12. verši: s Ním **pohřbeni** – v Něm **spoluvzkříšeni**! To neznamená nic menšího než toto: V Něm jsme nyní přeneseni do nového světa, do světa Kristova vzkříšení. Ještě jednou: Jaká požehnaná změna **postavení**! V dalším verši je pak ukázána ještě změna **stavu**: mrtví – oživení.

„VÁS“ spaseny činí – ne „NÁS“

Avšak vraťme se ještě krátce k 1. Petra 3. Petr užívá obrat, který je v nápadném protikladu k tomu, co vyjadřuje Pavel. „*K čemuž připodobněn jsa křest, i vás nyní spaseny činí,*“ tak mluví Petr. Pavel v Římanům 6 říká: „*že kteřížkoli pokřtěni jsme, v Krista Ježíše...*“ (3. verš), a: „*Pohřbeni jsme tedy s ním skrze křest v smrt*“ (4. verš). Pavel se plně zahrnuje, když se jedná o pokřtění. Skutečně také byl pokřtěn od jednoho učedníka, Ananiáše, a tak byl normálním způsobem připojen k Božímu domu, resp. království nebes (Sk 9,18).

Petr naproti tomu asi nikdy nebyl pokřtěn křesťanským křtem, a proto říká: „*vás*“. Kdo by ho byl měl také pokřtít?

Tím se vracím zpět k tomu, co jsem předtím řekl vzhledem k mesiášskému křtu podle Jana 4 o dvanácti apoštolech. Poněvadž oni sami tvořili „jádro“ učednictva Mesiáše dlícího na zemi, měli úkol do tohoto okruhu vpouštět jiné. Jak? Křtem v Mesiáše.

V naší úvaze se však nyní nacházíme v době **po** vylití Ducha Svatého, a těch sto dvacet tvořilo o letnicích „jádro“ (nejen Božího Shromáždění, nýbrž také) učednictva oslaveného Pána. Kdo je měl pokřtít? Vždyť oni ho tvořili!

Petr k tomu mezi nimi zaujímal zvláštní postavení. Vždyť mu přece byly od Pána svěřeny klíče království nebes. Jimi měl nejprve otevřít království věřícím ze Židů.¹ A to právě hodlal

¹ „Klíče“ tu nejsou k vládě, nýbrž k otevírání. Pán v Matouši 16,19 užívá tuto symbolickou řeč, aby ukázal, že k tomu chce použít Petra, aby formálně uvolnil vstup do oné nové domácnosti, oné nové epochy na zemi, která měla začít Jeho nanebevstoupením – do **království nebes**. Ve Skutcích apoštolů to potom nacházíme historicky ukázáno. Ve 2. kapitole Petr otevírá království věřícím ze Židů a v 10. kapitole věřícím z národů. V obou

učinit, když Židům ve Skutcích apoštolů 2 na jejich otázku, co nyní mají činit, dal odpověď: „*Pokání čiňte, a pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů.*“

Křest na (k) odpuštění hříchů

Tím přicházíme k důležité otázce, co se myslí křtem k **odpuštění hříchů**. Už jsme se naučili rozhodujícím věcem ohledně Janova křtu. V návaznosti na to nejprve poznamenávám, že Boží slovo neříká: „Každý z vás buď pokřtěn a **budete mít odpuštění hříchů**, nýbrž: „*Pokřtíte se vzhledem k tomu.*“ To je něco úplně jiného. Skrze křest se měli vědomě a veřejně postavit na stranu Toho, kterého dosud zavrhovali. Petr jim prakticky říká: „*Staňte se Jeho učedníky, staňte se křesťany! Vstupte do okruhu křesťanství, kde lze najít a kde je spravováno požehnání odpuštění hříchů!*“

Všimněme si tohoto: Na základě Kristovy krve Bůh zřídil na zemi v křesťanství systém, který navazuje na dvě nařízení nebo zařízení viditelného druhu, **křest a večeři Páně**. To druhé je ustavičnou vzpomínkou na ni. Avšak to první, o které zde jde, umožňuje vstup do tohoto okruhu nebo do tohoto Božího systému na zemi. Už jsme to viděli. V tomto systému se v moci Ducha Svatého spravují a jsou známa všechna požehnání křesťanství, to znamená, že jsou **zvěstována** těm, kdo na nich mají podíl. A to první požehnání, to nejprve nutné požehnání pro člověka je odpuštění hříchů.

V Lukáši 24 máme důležitý úkol, který Pán dal, aby „*bylo kázáno ve jménu jeho pokání a odpuštění hříchů*“ (47. verš). Na

případech se ostatně vždy výslovně mluví o tom, že tito věřící byli pokřtěni (viz Sk 2,41; 10,48).

tomto úkolu daném vzkříšeným Pánem se zakládá všechno kázání apoštolů ve Skutcích apoštolů, ať už jde o Petra nebo o Pavla.

Vně (mimo) křesťanství nemůžeme tato požehnání nalézt. A když někdo zůstane Židem nebo mohamedánem, nemůže se nikdy těšit z odpuštění hříchů. Proto Petr těm už věřícím Židům říká: „Pokřtíte se, vstupte těmito dveřmi, kterými se stanete křesťany, a v křesťanství naleznete to, co potřebujete – odpuštění hříchů.“ Že pokud se týká věčnosti, hříchy může odpouštět jen Bůh, je mimo jakoukoli pochybnost, ale toto požehnání (jakož i všechna ostatní) je, pokud se týká jeho požívání lidmi, na zemi zevně spravováno lidmi, kteří jsou „uvnitř“. Tato správa se děje v první řadě zvěstováním.

Administrativní odpuštění hříchů

Je tedy odpuštění hříchů, které bychom výstižně mohli nazvat **administrativním (správním) odpouštěním hříchů**.¹ Toho se dotýká naše místo. V Jan 20,23 Pán mluví rovněž o odpuštění hříchů z tohoto pohledu: „*Kterýmkoli odpustili byste hříchy, odpouštějí se jim; kterýmkoli zadrželi byste, zadrženy jsou.*“

¹ „Administrativní“ = „správcovské“, „pokud se týká správy“. Myšlenka, že Boží pravdy jsou na zemi **spravovány** lidmi, není v Novém zákoně ojedinelá. Apoštol Pavel byl od Boha určeným **správcem tajemství o Kristu a o Církví** (Ef 3,8,9; Kol 1,25–27). V 1. Kor 4,1 říká: „*Za toto nechť nás považují lidé: za služebníky Krista a správce tajemství Božích.*“ Petr napomíná věřící, aby si navzájem sloužili *jako dobří šafáři* (=správcové) *rozličné milosti Boží* (1. Pt 4,10). Také v podobenství o hřivnách nacházíme tuto myšlenku. Pán předal Svým služebníkům *Svůj majetek*, „*každému podle možnosti* (=schopnosti) *jeho*“ (Mt 25,14 a dále). Jím měli v době Jeho nepřítomnosti „*těžit*“, to znamená nakládat s ním tak, aby se zvětšoval. Nuže, k tomuto **majetku** patří také vzácná pravda o odpuštění hříchů v Jeho jménu. To je to první, co hříšník potřebuje.

Učedníkům byla svěřena správa pravdy o odpuštění hříchů. Kam se oni jako zvěstovatelé této pravdy nedostali, tam také nebyla známá. Je to vážná myšlenka pro nás dnes!

Na téže linii pravdy leží zvolání Ananiáše k Saulovi z Tarsu, který už měl život z Boha, avšak ještě nebyl pokřtěn: „*A protož nyní co prodléváš? Vstana, nech se pokřtít, a omýt hříchy své, vzýváje jméno jeho.*“ (Sk 22,16) „*Nech... omýt své hříchy*“ – je přirozeně obrazný výraz, ale pokud jde o vyznání, Saul ještě na zemi nedosáhl toho místa, kde je známa a spravována pravda o odpuštění hříchů. Ještě nestál na půdě křesťanství a v té míře ještě před Bohem neměl **dobré svědomí**. „*Vzýváje jeho jméno*“ je přitom zajímavý jiný způsob vyjádření pro „*vyžádání dobrého svědomí*“ anebo, jak také můžeme přeložit, pro „*vzývání Boha o dobré svědomí*“, o kterém Petr mluví ve své první Epištole.

Zeptáš se: „Ale není možné, že já už věřím v Pána Ježíše a Jeho dílo a tím mám odpuštění hříchů, **dříve** než se dám pokřtít?“ Zcela jistě to je možné, je to dokonce normální (srovnej s Kornéliem a jeho lidmi ve Sk 10).

Odpuštění hříchů vzhledem k věčnosti nezávisí ani v nejmenším na tom, zda jsi pokřtěn. Ale pokud jde o tvé postavení na zemi, ještě nejsi spasen a tvé hříchy ještě nejsou umyty. Vždyť jsi ještě spojen se systémem tohoto bezbožného světa – světa, který zavrhuje Krista; ještě jsi nevstoupil otevřeně Bohem ukázaným způsobem na stranu Toho zavrženého a ukřižovaného, a tím jsi nevstoupil do božského okruhu na zemi, kde jediné lze najít odpuštění hříchů jako tu první nutnost pro hříšníka. Tak Bůh vidí ty věci, tak jim rozumějí andělé a v určitém smyslu dokonce i lidé: navenek nejsi křesťan.

Musíme se prostě naučit rozeznávat mezi naším postavením

v Kristu jako svatých a milovaných a naším postavením na zemi jako učedníků, mezi věčným odpuštěním hříchů a správou této pravdy na zemi. Že křest se žádným způsobem nedotýká otázky věčného života, jsem už zdůraznil.

Křest neobrácených

Co se ale stane – a já jsem tuto otázku už dříve naznačil, když je pokřtěn někdo, kdo ještě není znovuzrozen? Nuže, potom i u něho dojde ke změně postavení, ale je to vnější změna bez vnitřní skutečnosti, která jenom zvětšuje odpovědnost.

I pro tento druhý případ nám Písmo svaté ukazuje příklad. Šimon kouzelník zjevně nebyl znovuzrozen, a přesto byl Filipem pokřtěn (Sk 8,13). Sice o něm čteme: „*Tedy i ten Šimon uvěřil,*“ avšak další průběh jeho příběhu ukazuje, že přitom nešlo o živou víru v Pána Ježíše, nýbrž pouze o zevní přesvědčení o Boží moci ve Filipovi. Tento Šimon tedy nedošel odpuštění hříchů, ale **byl na ně pokřtěn!** Jestliže zde je pokání a víra v duši, tato obdrží požehnání spravované na zemi. Jestliže chybí, neobdrží je. Jak je to vážné! Nepřipomíná nám to slova Páně v Marku 16: „*Kdož pak neuvěří, bude zatracen*“?

V křesťanstvu je otřesně mnoho lidí, kteří se ještě neobrátili, ale jsou pokřtěni. I oni byli pokřtěni na odpuštění hříchů. Zda tomu oni sami či ti, kdo je křtili, rozuměli, přitom nehraje žádnou roli. Šimon tomu jistě také nerozuměl. Tito lidé vešli dveřmi do křesťanského vyznání, zevně se stali křesťany, aniž by jimi byli vnitřně. Přišli do okruhu křesťanských požehnání, avšak poněvadž skutečně nevěří, nemohou jich dosáhnout.

To je nadmíru vážná věc. Nejenom že nedosáhnou křesťanských požehnání, nýbrž Pán Ježíš je bude soudit podle jejich

větší odpovědnosti. Obdrží těžší soud než pohané, kteří o Něm nikdy nic neslyšeli. Možná, že se zeptáš: „Ale většina z nich byla pokřtěna jako malé děti. Má tento křest nějakou platnost? Je to vůbec křesťanský křest?“

Začneme tou druhou otázkou: **Je** to křesťanský křest. Byli pokřtěni ve jméno Otce, Syna a Ducha Svatého. To je rozhodující. Možná že nebyli pokřtěni způsobem dle Písma, možná že byli pokropeni jen několika kapkami vody, a přesto tím bylo vydáno veřejně vyznání se ke křesťanství, navenek byli učiněni křesťany.

Kdo by jim to mohl odepřít? Bůh to v žádném případě nečiní. Když ten zlý služebník v Matouši 24 vyznává Pána domu jako „svého Pána“ (48. v.), pak Pán neříká: „Já nejsem tvým Pánem.“ Ne, On s ním jedná na té půdě, na kterou se postavil. Toto jsou slova Pána Ježíše: „*Přijde pán služebníka toho v den, v který se nenaděje... i oddělí jej, a díl jeho položí s pokrytci. Tam bude pláč a skřípění zubů.*“ (50.–51. v.)

Dopisy Sardis a Laodicii podtrhují tuto vážnou myšlenku. Vycházím nyní z toho, že jsme poněkud seznámeni se sedmi dopisy ve Zjevení 2 a 3 a známe jejich prorocký význam. V tomto smyslu nám dopis k Sardis ukazuje stav protestantismu v době po reformaci a dopis Laodicii stav křesťanstva v jeho poslední fázi, dříve než bude vyvrženo z úst Páně. Velká většina je tu mrtvá. K **Sardis** Pán říká: „*Vím skutky tvé, že máš jméno, že jsi živ, ale jsi mrtvý.*“ (Zj 3,1) Právě křtem vyznávají, že mají život. Je to sice zlý blud, to ano, ale vyznávají to. Následek je: Pán s nimi bude jednat podle jejich vyznání a přijde na ně „*jako zloděj*“ (3. verš).

A pokud se týká **Laodicie**, tu Pán v tomto dopise líčí stav křesťanského svědectví v posledních dnech: domýšliví, ani stude-

ní, ani horcí, bídní, mizerní, chudí a slepí a nazí (17. v.). To je stav velké většiny křesťanských vyznavačů dnes.

Pán jim radí, aby od Něho koupili **zlato** (božská spravedlnost; 1. Kor 1,30), **bílé roucho** (praktická spravedlnost; Zj 19,8) a **mast na oči** (pomazání Duchem Svatým; 1. Jana 2,20). Ale ví až příliš dobře, že velká většina tohoto volání neposlechne. A poněvadž neukazuje ani **studenost** otevřeného nepřátelství, ani **teplo** opravdové lásky, nýbrž pouze **vlažnost** lhostejnosti vůči Jeho zájmům, vyplivne ji ze Svých úst jako něco, co vzbuzuje ošklivost (16. v.). Sice ji počítá ke křesťanskému vyznání, poněvadž oni všichni byli pokřtěni křesťanským křtem, ale právě proto s nimi bude jednat podle jejich větší odpovědnosti – bude je soudit jako vyznávající křesťany.

Ne, Pán nikterak nepřehlíží vnější změnu postavení, ke které došlo, když byli pokřtěni jako děti. My bychom to také neměli činit!¹

A tak skutečně mnoho lidí mohlo být pokřtěno ve špatný čas (jako děti), ve špatném stavu (neobrácení) a chybným způsobem (pokropením), ale tím se přesto stali částí křesťanstva.

Kdyby tomu tak nebylo, neexistovalo by žádné křesťanstvo. Právě jsme to viděli na příkladu **Sardis** a **Laodicie**. Jestliže někdo jako dospělý tento křest výslovně neodvolá, je a zůstane zevně křesťanem. Ale kéž to Bůh dá, aby ještě mnozí z pokřtěných křesťanů opravdu našli Spasitele a v Něm odpuštění hříchů a pokoj s Bohem! Jinak jejich konec bude hrozný.

¹ Zásadní **uznání** křtu, který byl proveden u dětí, v sobě v žádném případě nezahrnuje **přimlouvání se** za tento způsob nebo **schvalování** tohoto způsobu křtu jako takového. Také nesmí být zaměňováno s uznáváním křesťanských **systemů**, které jej praktikují.

Opakovaný křest?

Zodpovězení právě položené otázky vrhá světlo také na další otázku: „Jak tomu je, když někdo, kdo byl pokřtěn jako dítě, nyní uvěří v Pána Ježíše? Nemusí být znovu pokřtěn, poněvadž Písmo učí **křtu těch, kdo uvěřili?**“

Pořadí Písma svatého je bezpochyby toto: Víra – křest. Vidíme to ve slovech Páně (Mk 16) a v praxi prvních křesťanů ve Skutcích apoštolů. Jestliže však vzhledem ke zmatení v křesťanstvu byl křest proveden dříve, pak nevěřím, že opakování křtu odpovídá myšlenkám Páně. Vždyť by se to z naší strany rovnalo nedbání tohoto zřízení Páně, neboť bychom neuznávali změnu postavení, kterou však Pán jistě uznává a podle které On dokonce s dotyčným člověkem jedná. Kromě toho, co bychom při takovém, kdo byl pokřtěn jako dítě, mohli dále učinit? Už je v křesťanském vyznání. Nový křest by jej tam nemohl přivést skutečněji, než tam už je.

Avšak nechtěl bych vládnout nad svědomím jednotlivce a překračovat míru jeho víry. Jestliže podle svého porozumění pokládá za nezbytně nutné nechat se ještě jednou pokřtít poté, co uvěřil, vyhověl bych jeho přání. Kéž nás však jen Bůh ochrání od toho, abychom opakovaný křest předkládali jako požadavek! Vůbec potřebujeme v otázce křtu mnoho milosti a moudrosti, aby srdce vykoupených Páně kvůli němu nebyla ještě dále rozháněna. Učení Písma o křtu sice není nikterak bez významu. Jak by tomu mohlo také být jinak! Ale nikdy by nemělo být příčinou k rozdělení mezi pravými Božími dětmi.

Křest v Matouši 28

Když porovnáme úkol, aby křtili, který Pán dal Svým učední-

kům na konci Matoušova evangelia, s tím, co je v Marku 16, je nám nápadné **rozdílné pořadí** a také jinak znějící obsah jednotlivých částí. Začněme Markem 16:

- „Idouce (=jděte) *po všem světě,*
- kažte evangelium *všemu stvoření.*

Kdo

- uvěří a
- pokřtí se, *spasen bude.“*

To je bezpochyby křesťanské pořadí:

kázat – věřit – křtít.

Zde se jistě jedná o **křesťanský křest.**

V Matouši 28 naproti tomu Pán jmenuje jiný pořádek věcí:

- „Iděte nyní a
- činite všechny národy učedníky, *a*
- křtěte je na (ve) *jméno Otce a Syna a Ducha svatého, a*
- učte je zachovávat všechno, *co jsem vám přikázal.“*

Pořadí, které zde pozorujeme, je jednoduché:

jit – činit učedníky.

To druhé, jak jsme viděli, se opět dělo skrze křest a učení. Také je tento úkol výslovně omezen na **všechny národy**, zatím co v Marku 16 Pán mluví o **celém světě a všem stvoření.** V Matouši 28 také nic neslyšíme o pokání nebo víře nebo vůbec o spasení. Pán říká jen, že mají všechny národy činit učedníky tím, že je budou křtít a učit.

Z těchto znaků můžeme učinit závěr, že úkol křtít v Matouši 28 se ve svém plném významu vztahuje na dílo, které bude po ukončení doby milosti vykonávat židovský ostatek vzhledem

k národům. Zde se zjevně jedná o **mesiášský křest** před a v době tisíciletého Kristova království pokoje na zemi. Je doprovázen **naučením**, jehož obsahem bude to, co Pán **přikázal** Svým učedníkům – především v kázání na hoře (Mt 5–7): „*A učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.*“ (Mt 28,20)

Křesťanský křest je naproti tomu dnes stejný pro Židy i pro národy. A skrze tento křest obojí ztrácejí své dosavadní náboženské postavení: Jsou pokřtěni ve smrt Krista, a tím přivedeni do křesťanského vyznání. Žid přestává být Židem; mohamedán přestává být mohamedánem.

„Křtící formule“

Ještě chceme poukázat na slova, která mají být použita při provádění křtu. Ve Skutcích apoštolů slyšíme, že lidé byli křtěni *na* (ve) *jméno Pána Ježíše Krista*.

Mnozí z toho odvodili, že poučení Pána v Matouši 28 křtít „*na* (ve) *jméno Otce a Syna a Duchu svatého*“ je pro nás překonáno, anebo že není na místě. Jiní opět slova v Matouši 28 uvádějí do spojení s židovským úkolem v pozdějších dnech – a viděli jsme, že právem –, a proto je nepovažují jako křtící formuli pro křesťanský křest za vhodná.

Proti tomu bych chtěl říci: Nevím, proč by obě věci spolu nemohly být spojeny. A to ze dvou důvodů.

Předně nám různé obraty ve Skutcích apoštolů neudávají žádnou přímou křtící formuli. Proto také nemluvím rád o nějaké „křtící formuli“. Duch Svatý nám spíše ukazuje na základě dějinných událostí, **na co, v jaké moci** nebo **na jakém základě** se křest vždy dál. Poslední výraz ostatně je ve Skutcích apošto-

lů 2, verš 38: „*Jeden každý z vás bud pokřtěn ve jménu Ježíše Krista*“ (doslovně: *na základě jména Ježíše Krista*).

Druhá úvaha je tato: Bůh se v Kristu plně zjevil, a to jako Bůh **Otec**, Bůh **Syn** a Bůh **Duch Svatý**. Když tedy se dokonce v tisíciletém království bude křtít v souhlasu s tímto plným zjevením ve jméno Otce a Syna a Ducha Svatého, proč by se to nemělo dít právě v křesťanství? K tomu nám slova Pána Ježíše v Matouši 28 jako jediná udávají jakousi určitou „křtící formuli“. Proč bychom je neměli použít? A tak věřím, že je přiměřené, když my dnes obojí vzájemně spojíme a křtíme **ve jménu Pána Ježíše na jméno Otce a Syna a Ducha Svatého**. Já osobně ještě rád k tomu připojuji: „na smrt Pána Ježíše“ (srv. s Řím 6,3–4).

Křest není věcí shromáždění

Smím ještě jednou poukázat na to, s čím křest **nemá** co činit?

- Nevede k věčnému životu, ani není jeho obrazem.
- Nedává odpuštění hříchů, děje se jen vzhledem k němu.
- Nemění mé postavení vzhledem k nebi a věčnosti, činí to jenom vzhledem k zemi a pro tento čas.

K tomu přistupuje ještě jeden důležitý bod:

- Křest není záležitostí Božího shromáždění, nýbrž **osobní** věc mezi tím, kdo křtí, a kdo je křtěn.

V protikladu k přijímání k lámání chleba není věcí místního shromáždění někoho křtít, a tak jej přijímat do království nebeského, resp. do Božího domu na zemi. Je to zcela chybná myšlenka mít za to, že křest vede do shromáždění jako Kristova těla. To je působeno zapečetěním Duchem Svatým. Pavel

byl „*služebník shromáždění* (Církve)“ (Kol. 1,24–25), ale Kristus jej neposlal křtít (1. Kor. 1,17). Zaměňování Božího **království** a Boží **Církve** mělo nadmíru zlé následky. I když se na začátku tyto pojmy možná „kryly“ (byli to titíž učedníci, kteří tvořili jak jedno, tak i druhé), přesto neznamenalý totéž.

Kdo tento rozdíl pochopil, lehce porozumí, že křest nedává oprávnění k účasti u stolu Páně, i když by se ho neměl účastnit žádný nepokřtěný. Šimon kouzelník **byl** pokřtěn, ale neměl právo účastnit se stolu Páně: nebyl Božím věřícím dítětem.

Ne, shromáždění nekřtí. To činí jednotliví služebníci Páně. Můžeme to vidět všude ve Skutcích apoštolů. Petr křtil, Filip křtil, Ananiáš křtil. Filip pokřtil komorníka, jenž teprve právě uvěřil v Pána Ježíše. Neradil se o tom s nikým, ani nemohl. Také se nejdříve neptal shromáždění nebo apoštolů v Jeruzalémě, zda to smí činit. Prostě tam čteme: „*I pokřtil ho.*“ (Sk 8,38) Jeden „prostý“ učedník, Ananiáš, pokřtil pozdějšího apoštola národů. A bylo to teprve tři dny poté, co tento přišel k živé víře v oslaveného Ježíše z Nazarétu! Z obou událostí se proto také učíme, že křest leží na **začátku** křesťanské cesty. Proto bychom také od toho, jenž chce být pokřtěn, neměli vyžadovat všechny možné mravní a duchovní ctnosti.

Že by se křest, kdekoli to je možné, měl dít **ve spojení** s místním shromážděním, je však jiná věc, a jistě ji musíme schvalovat. Jak je to pěkné a přiměřené, když věřící místního shromáždění jsou jako svědkové přítomni! Právě v našich dnech slabosti a zmatku se bude služebník Páně umět chránit před příliš sebejistým, samostatným postupem. Že ostatně také provedení křtu v soukromé sféře **domu** úplně stačí a před Bohem má zcela **veřejný** charakter, dokládají případy prodavačky šarlatů a žalářníka ve Filipi (Sk 16,15.33). Velkolepé slav-

nosti ve spojení se křtem, spojené s ceremoniemi a křticími rouchy, byly v době apoštolů naprosto cizí. V tom ve všem nemůžeme být dostatečně prostí.

Křtění za mrtvé

Abych ukončil téma křest, chtěl bych ještě promluvit o 29. verši 1. Korintským 15, kterému mnozí těžko rozumějí, ale který podtrhuje prostý význam křtu.

„Sic jinak co činí ti, kteří se křtí za mrtvé? Jestliže jistotně nevstávají mrtví z mrtvých, i proč se křtí za mrtvé?“

Co to znamená „křtít se za mrtvé“? Mnozí vykladači přijali, že věřící v Korintu propadli bludu, že když někteří z nich zesnuli, aniž byli pokřtěni, mohli se za ně pokřtít jiní a že Pavel chtěl proti tomuto názoru vystoupit. Avšak v apoštolových slovech netkví žádné odsouzení nebo oprava. Chápeme-li verše 18–28 jako vsuvku, pak je možné rozeznat, že apoštol navazuje na 19. verš, přičemž 18. verš vysvětluje 29. verš a 19. verš vysvětluje 30.–32. verš.

Víme přece, že v Korintu někteří popírali vzkříšení. A tak apoštolovým argumentem je: Kdyby nebylo vzkříšení z mrtvých, pak „i ti, kteříž zesnuli v Kristu, zahynuli... Sic jinak co činí ti, kteříž se křtí za mrtvé?“ Kdo, ptá se jakoby, vstoupí na jejich místa v bitevních řadách a bude každou hodinu v nebezpečí jako vojáci ve válce, když vůbec nebudou mrtví vzkříšení? Jaký smysl vkládal Pavel do toho, že v Efezu bojoval s „šelmami“, když mrtví nebudou vzkříšení? Výrazy „nebezpečnoství trpíme každé hodiny“ a „bojovat“ naráží na nebezpečí těch, kteří jako vojáci ve válce zaujali své místo v bitevním

šiku Páně a bojují boj víry.

Ve slovech „*křtí se za mrtvé*“ nespočívá nic mystického. Znamenají prostě to, že jiní vstoupili na místo těch, kteří mezitím zesnuli. Ale to, co nás zde zvláště zajímá, je: Čím vstoupili na místo zesnulých? Křtem. To podtrhuje ten význam křtu, jak jsme ho už dříve viděli. Tím, že se nechali pokřtít, vstoupili veřejně do okruhu křesťanství: Byli pokřtěni za mrtvé (ve smyslu: na jejich místo).

Tehdy nebylo křesťanství ještě státním náboženstvím, ještě nebylo degradováno na prázdnou formu. Bylo postaveno tváří v tvář temné moci pohanství. Nechat se pokřtít proto v oněch dnech znamenalo zaujmout místo bojovníka pro Boží pravdu a tím na sebe vzít všechna s tím spojená nebezpečí. To znamená v zásadě ještě i dnes. Mysleli jsme ve spojení se svým křtem také už někdy na tuto stránku?

Křest vodou není křest Duchem

Už jsem poukázal na některé body, s nimiž křest vodou nemá nic společného. Musím však přidat na závěr ještě jeden bod:

- **Křest vodou** nesmí být zaměňován a směřován s **křtem Duchem Svatým**.

Muže se stát, ano musíme říci: děje se to, že křest vodou obdrží lidé, kteří ještě neprožili znovuzrození. Tím jsme se zabývali. Avšak výsady být pokřtěn Duchem Svatým (Sk 2,4), resp. výsady obdržet Ducha Svatého (Sk 2,38; Řím 8,15)¹, se dostává

¹ Činím zde rozdíl mezi **pokřtěním** Duchem Svatým a **obdržením** Ducha Svatého. Křest Duchem Svatým se, přesně vzato, vztahuje jen na to, co se stalo v den letnic: na sestoupení Ducha Svatého na oněch 120 v Jeruzalémě.

jen takovým lidem, kteří skrze víru v Pána Ježíše vlastní věčný život a s vírou se zcela opírají o Jeho dílo smíření (Ef 1,13).

Vidíme to zřetelně na příkladu římského setníka Kornelia ve Skutcích apoštolů 10. Tento bohobojný muž byl ve svém srdci už dlouho připraven na dobré poselství o Pánu Ježíši, avšak neodvážil se přivlastnit si je jako někdo, jenž byl z **národů**. Jistě vlastnil život z Boha už předtím, než spatřil božské vidění. Pomysleme jenom na to, co o něm říká Bůh! Je nemožné „vždycky se modlit k Bohu“ a nemít život z Boha! Ale když potom spolu se svým domem směl slyšet, že **každý**, kdo v Něho věří, obdrží skrze Jeho jméno odpuštění hříchů, sestoupil ještě během Petrovy řeči Duch Svátý na všechny, kdo slyšeli slovo (43.–44. v.). Zjevně to bylo slyšení **s vírou**, jak tomu také na mnohých jiných místech Nového zákona musíme rozumět (např. Jan 5,35; 10,27). A potom byli na Petřův popud pokřtěni vodou: *„Zdali může kdo zabránit vody, aby tito nebyli pokřtěni, kteří Ducha svatého přijali jako i my?“*

To je ostatně také **normální pořadí** pro nás dnes, kteří jsme z „pohanů (z národů)“: Nejprve přijetí Ducha Svátého, a potom křest vodou. Skrze zvěstování Božího slova v moci Ducha je v člověku vyvolána víra v Pána Ježíše a Jeho dílo. Když toto Duch v duši dosáhl, zapečetuje věřícího ke dni vykoupení (Ef 1,13; 4,30). A je jen normální, když někdy brzy poté ve věřícím vznikne touha postavit se také zevně na stranu svého Pána a Spasitele a sdílet s Ním zde místo zavržení. Křtem vodou se člověk zevně dostane do okruhu křesťanství a přizná se k zemřelému Kristu. Jakkoli to je důležité, má to co činit pouze

My Jej dnes **obdržíme**, jsme Jím **napojeni** nebo jsme jím **zapečetěni**. V zásadě se však jedná o totéž požehnání, jak to jasně ukazují místa Písma uvedená v textu.

s naším postavením na zemi.

Avšak skrze křest Duchem Svatým byl ve dni letnic před téměř dvěma tisíci lety vytvořen nebeský organismus, Církev, tělo Krista. A kdo dnes obdrží Ducha Svatého, je s tímto tělem spojen jako živý úd: „*Skrze jednoho zajisté Ducha my všichni v jedno tělo pokřtěni jsme, buď Židé, buď Řekové, buď služebníci, neb svobodní, a všichni v jeden Duch zapojeni jsme.*“ (1. Kor 12,13)

To však je nejen zevní vyznání pro zemi, nýbrž vnitřní vztah, který je pro nebe a je věčný. Ale to, co mne přitom činí šťastným, je toto: Ať se jedná o **království** nebo o **tělo** – je to Kristus a jen On, kdo jednomu i druhému dává obsah a charakter. Jeho jméno buď vysoce vyvýšeno a chváleno.

Dodatek

a) Pravý vinný kmen

Když Pán Ježíš žil jako dokonalý člověk na zemi, ve všem Svém bytí, ve Svých slovech a skutcích přinášel ovoce pro Boha: On zde byl ten **pravý vinný kmen**. Bůh kdysi postavil Izraele k tomu, aby byl Jeho vinicí na zemi a přinášel pro Něho ovoce, ale tento lid v tom úplně selhal (čti Iz 5; Jer 2,21; Žalm 80,9 a dále). Namísto ovoce přinášela izraelská vinice jen „*trpké fíky*“ a nakonec „*vináři*“ (vůdcové lidu) dokonce zabili „*syna hospodáře*“, „*dědice*“ – pravého Krista (Mt 21,33–46).

Avšak Pán Ježíš byl ten pravý vinný kmen – nikoli jen nějaká jeho ratolest nesoucí ovoce, nýbrž vinný kmen sám. Židovství bylo pro nevěrnost lidu dáno stranou, jeho místo nyní zaujal Kristus. To bylo Jeho postavení zde na zemi a všichni, kdo se k Němu přiznali jako k tomu na zemi žijícímu Mesiáši, byli na něm **ratolestmi**.

U **ratolestí** se v užším smyslu slova tedy jedná o dvanáct apoštolů Páně v době Jeho života. Ratolesti na Něm, které nepřinášely ovoce, Otec v soudu odjímal (Jan 15,2). Jidáš Iškariotský byl takovouto ratolestí.

Vinný kmen z Jana 15 tedy nikterak není obrazem pravých Božích dětí anebo dokonce Církve, Božího shromáždění dnes, nýbrž obrazem učedníků, kteří stáli se svým Mistrem na zemi v určitém vnějším spojení.

Pán bezpochyby znal Své učedníky a věděl, kdo z nich je skutečně „čistý“. Ale je na ně pohlíženo v postavení odpovědnosti přinášet ovoce. Jestliže některá ratolest nepřinášela vůbec žádné ovoce, „*vinář*“ (Otec ve Své vládě) ji odňal. Naproti tomu

ratolesti, které přinášely ovoce, čistil, aby přinášely ještě více ovoce. Je to zcela otázka **vlády Otce** nad těmi, kdo nesou jméno Páně.

Obraz **vinného kmene** takto tedy mluví o učednictví, nikoli o pravém životním spojení. To druhé je vidět v **těle Krista**, jak je nám představeno v epištolách Nového zákona jako symbol nerozdělitelného spojení věřících doby milosti s Kristem, tou oslavenou Hlavou v nebi. Zde také není žádné „odřezávání“ údů. Shromáždění (Církev) je nebeský organismus, ať už jednotlivé údy, které tvoří tělo Krista, jsou ještě na zemi, či nikoli. Vinný kmen naproti tomu má své kořeny v zemi. Proto nemluví o tom, co Kristus je dnes v nebi na Boží pravici, nýbrž o Jeho postavení, které zaujal zde na zemi.

Že přirozeně můžeme a máme na sebe také dnes **používat** naučení Páně o tom pravém vinném kmeni, je přitom mimo pochybnost. Také my například můžeme být bez ovoce pro Boha, když nezůstaneme „v Něm“. Ale mně šlo o to, abych ukázal, co je vlastní učení Páně v tomto oddílu.

b) Křtíce a učíce

Tato slova Pána Ježíše na konci Matoušova evangelia byla z původního textu nejrůznějším způsobem překládána a vykládána. Důvodem pro to byl možná vždy postoj vykladače v otázce křtu. Aby si zainteresovaný čtenář mohl utvořit vlastní úsudek, budou zde podány vysvětlující poznámky o řeckém původním textu tohoto místa.

Sloveso „**matheteúo**“ znamená v nepřechodném použití „**být učedníkem, žákem**“. V tomto smyslu je použito v Mt 27,57 o Josefovi z Arimatie: „*Byl učedník Ježíšův*“. V pasivním použití znamená „**stát se učedníkem, být poučován**“. Příklad pro

to máme v Mt 13,52, kde Pán mluví o zákonících, kteří **se stali „učedníky království nebeského“**. (Viz i ekumenický překlad – p.p.) Je-li sloveso použito přechodně, znamená **„učinit učedníkem, vzít do školy, vyučovat“**. Toto použití je u našeho místa: Učedníci měli všechny národy „učinit učedníky“.

Ta čtyři slovesa v 19. verši, často všechna přeložená jako rozkazovací způsob, jsou: **„jděte“** – **„čiňte učedníky“** – **„křtěte“** – **„učte“**. Jenom druhý výraz **„čiňte učedníky“** je v řečtině určitý slovesný tvar, totiž rozkazovací způsob. Tři ostatní slova jsou participia (příčestí), přičemž první je participium aoristu a obě zbylá jsou ve tvaru participia přítomného času. První participium **„jdouce“** nebo **„vyšedše“** na začátku řetězce sloves je bezpochyby nutné přeložit jako rozkazovací způsob: **„Vyjděte a...“** Je to obvyklá konstrukce. U obou dalších příčestí **„křtíce“** a **„učíce“** se to však jeví jinak. Nová, počítačem podpořená zkoumání řeckého NZ totiž ukázala toto: Jestliže závislé příčestí předchází imperativu (rozkazovacímu způsobu), přijímá všeobecně jeho rozkazující charakter; jestliže však následuje po něm, nepřijímá jeho rozkazující charakter. Pro naše místo to znamená, že **„křtíce“** a **„učíce“** se nemá překládat jako rozkazy (tedy ne: „křtěte“, „učte“) nýbrž jako modální určení (postoj k obsahu) předcházejícího imperativu. Udávají tedy způsob, jakým je příkaz (**„čiňte učedníky“**) uskutečňován: **„tím, že je křtíte“** – **„tím, že je učíte“**.

Na závěr ještě poznámka k výrazu **„všecky národy“** a slovu **„je“** v **„křtíce je“** a **„učíce je“**. Je pravda, že slovo **„národy“** je v řečtině neutrum (středního rodu) a zájmeno **„je“** maskulinum (mužského rodu). To však nic nemění na tom, že **„je“** se vztahuje na **„všecky národy“**, totiž na jednotlivce v nich. Jde o obvyklou gramatickou konstrukci, kterou nacházíme například v přesně stejné formě ve Sk 15,17.

c) Boží dům

Že Bůh může bydlet u lidí, je vzácný výsledek vykoupení vykonaného naším Pánem. V době zákona Bůh přebýval mezi Svým pozemským lidem více symbolicky a vnějším způsobem (2. M 25,8), a to také jen po krátký čas. Ale dnes je Shromáždění, ta pravá Církev, úplným způsobem místem Božího přebývání na zemi. On v ní bydlí skrze osobu Ducha Svatého (1. Kor 3,16). Církev tvoří **duchovní dům** (1. Pt 2,5), je **příbytek Boží v Duchu Svatém** (Ef 2,22) a je viděna jako **chrám svatý v Pánu** (Ef 2,21), jako **chrám Boží** (1. Kor 3,16). Stavitelem je Pán Ježíš sám, jenž řekl: „*Na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou ji.*“ (Mt 16,18) K tomu používá jen **živé kameny**, jen takové lidi, kteří mají život z Boha (1. Pt 2,5). Ti tvoří tento duchovní dům. Všechno, co Pán staví, je dokonalé a bez vady.

To je jedna, **Boží stránka** Církve jako Božího domu. Avšak dříve než začnu mluvit o té druhé, lidské stránce, budiž poukázáno na jednu důležitou zásadu ve spojení s Božím domem: Hlavní myšlenkou u Božího domu je **zodpovědnost**. Následující místo Písma to činí naprosto jasným:

„... abys věděl, jak se člověk má chovat v domě Božím, kterým jest církev živého Boha.“ (1. Tim 3,15)

Když Bůh někde bydlí, pak Mu tam věci musí odpovídat, pak se my musíme, jestliže tam smíme být, chovat tak, jak je to podle Jeho myšlenek; neboť „*tvému domu se sluší svatost, Hospodine, navěky*“ (Žalm 93,5 – přel.). **Svatost** je tedy převládající charakterový rys Božího domu. Jestliže neodpovídá této svatosti, pak Bůh na něj musí uvést soud a On to učiní. O tom mluví apoštol Petr ve 4. kapitole své první epištoly (17. verš).

Tím jsme nepozorovaně přišli k **druhému způsobu, jak se dívat na Boží dům**, jak to také rovněž nacházíme v Písmu svatém: **Boží dům jako jeviště lidské odpovědnosti** – jeviště, které může postihnout Boží soud. V téže linii je také to, když apoštol Pavel v 1. Korintským 3, verše 9–13, mluví o tom, že – ne Pán Ježíš staví, nýbrž že **lidé** pracují na Boží stavbě a činí to někdy špatnými materiály („dřevo, seno, sláma“). Toto se skutečně stalo. Zavedením zlých učení, která nemohou snést Boží posouzení, přišli do církve i zlí lidé, produkty těchto učení. I když Šimon kouzelník ve Skutcích 8 nebyl přímo výsledkem zlého „křesťanského“ učení, tu přece byl jedním z těch zlých lidí; a když byl pokřtěn, tu byl – možná poprvé v dějinách křesťanské církve – pokřtěn vyznavač bez života a tímto způsobem připojen k **Božímu domu v jeho vnější podobě**.

Nejpozději od onoho okamžiku je vnější Boží dům co do rozsahu větší než tělo Krista, které nezná žádné mrtvé údy. Až do té doby se obojí, pokud se týká dotčených osob, krylo, i když to neznamenal totéž. A zde je také styčný bod **Božího domu** v jeho vnější podobě s **královstvím nebes** (kral.: **královstvím nebeským**), o kterém bych rád promluvil v příští poznámce. S oběma je spojena myšlenka Boží vlády a odpovědnosti člověka, obojí připouští také tu myšlenku, že se v nich nalézají čistě vnější vyznavači bez života. A poněvadž tomu tak je, podléhá obojí Božímu soudu. Proto říkám: „Boží dům, resp. království nebes.“

d) Království nebes

Co znamená **království nebes**, co pod tím máme rozumět? **Království nebes** je výraz, který používá jen Matouš. Matouš psal pod inspirací Ducha Svatého jako Žid Židům a každý Žid vyučený ve Starém zákoně věděl, že prorok Daniel mluví

o tom, že **Bůh nebe** zřídí na zemi království, které nikdy nebude zničeno – království nebes (Dan 2 a 7). Toto království očekávali Židé a předchůdce Pána jako Mesiáše, Jan Křtitel, přece také zvěstoval, že **se přiblížilo** království nebes (Mt 3,2).

Ale židovský lid v době Páně o tom měl malou známost a málo se staral o to, jaký vnitřní stav je nutný ke vstupu do tohoto království. Dokonce ani Nikodém neviděl v tom království o mnoho víc než jakýsi druh pozemského ráje, který bude člověku znovu darován. Že však podstatnou způsobností pro vstup bylo i pro Žida **nové narození**, ztratil ze zřetele nejenom on, ačkoli o tom mluvil prorok Ezechiel (kap. 36,26). A tak mu Pán musel říci: „*Ty jsi učitel Izraele a toto nevíš?*“ (Jan 3,10). Proto Janovo volání k pokání bylo tak důležité. Byla nutná úplná změna srdce a smýšlení, jestliže člověk chtěl vejít do tohoto království.

Již Mojžíš mluvil o tom, že budou-li synové Izraelští poslouchat ze srdce Boží zákon, budou jejich dny „*jako dny nebe nad zemí*“ (5. M 11,21 – přel.). Bůh ustaví „*símě Davidovu*“ navěky a jeho trůn učiní, aby byl „*jako dnové nebes*“ (Žalm 89,30). Prorok Daniel, jenž obdržel ještě daleko sahající sdělení o království, viděl v nebeském výjevu, jak Jeden, „*podobný Synu člověka*“, byl přiveden ke „*Starému dnů*“ a bylo mu dáno panství. To bude **věčné** království (srv. Dan 7). Nuže, toto království Jan zvěstoval, že se „*přiblížilo*“. Král byl zde v osobě Krista, ale bude přijat židovským lidem? Víme, jak to dopadlo: Král byl zavržen.

Bylo tím vše ztraceno, nenapravitelně ztraceno? Bohu buď dík a chvála: Nikoli. Zřízení království v moci a slávě sice bylo o nějaký čas odsunuto (Sk 3,21), ale mezitím Pán Ježíš odešel do nebe a nyní odtud vykonává Svůj vliv na zemi – nikoli

zjevně, nýbrž skrytým, mravním způsobem. To je království nebes, jak existuje dnes. Je to království nebes v **tajemství**, v protikladu ke království v jeho vnější, viditelné podobě a slávě, jak jednou přijde. Tak má království nebes dvě vnější formy: království nebes v dnešní, tajemné podobě (jak to nebylo ve Starém zákoně zjeveno) a království nebes v jeho budoucí, mocné a viditelné podobě (potom znamená totéž jako tisícileté království).

Kdy započalo toto království ve své skryté formě? Když Kristus jako zde zavržený odešel do nebe a tam jako oslavený zaujal Své místo na Boží pravici, tehdy začalo království nebes. **Všude na zemi, kam sahá vliv Pána dlícího v nebi, je království nebes.** Když království nebes začalo, začalo dobře, začalo s pravými učedníky. Podobenství v Matouši 13 to dokládají, stejně jako zprávy ze Skutků apoštolských. Ale nezůstalo přítom. Nepřítel zasel plevel do pšenice. A tak se království nebes (pod Božím dopuštěním) stalo **smíšenou věcí**, v níž jsou skuteční a nepraví, opravdoví věřící a čistě zevní vyznavači vedle sebe a našemu oku nejsou vždy rozeznatelní.

Když jsem řekl, že království nebes je všude tam, kam sahá vliv Pána dlícího v nebi, pak tento okruh zahrnuje rovněž i takové křesťany, kteří jimi jsou jen dle svého zevního vyznání ke Kristu, ale neprožili znovuzrození. Že zde nějaký vliv byl, nelze popřít, neboť oni se přiznávají ke křesťanství; ale vliv nešel dosti daleko, nemohl dosáhnout srdce a svědomí. To je na tom to tragické. Takoví lidé se ukolébávají v bezpečí a nazývají se jménem Krista. Zevně jsou v království nebes, jsou částí křesťanstva a tím v okruhu všech slavných požehnání pravého křesťanství – a přece, když se neobrátní a nebudou činit pokání, věčně zahynou. Pán by se chtěl ještě nad mnohými smilovat a vést je k poznání pravdy!

Nebudu se dále zabývat **rozdíly** mezi **královstvím nebes** a **královstvím Božím**. Zčásti znamenají totéž, ale jen zčásti. Některá podobenství se vztahují jak na království nebes, tak i na království Boží. Všeobecně však můžeme říci, že **království Boží** je nadřazenější, širší pojem. Zahrnuje myšlenku království nebes, ale často má mravní obsah (1. Kor 4,20; Řím 14,17). Jako **království nebes** se naproti tomu většinou označuje domácnost, určitá **epocha** Božích cest se zemí. Tato epocha bude ostatně existovat dále, také po vtržení Shromáždění, v době soužení. Tak málo je království nebes totiž shodné s Božím Shromážděním (Církví).

Královstvím nebes jsme se doposud zabývali hlavně v tom směru, jak se jeví lidem „z vnějšku“. Viděno pod tímto zorným úhlem je královstvím nebes dnes křesťanstvo. Ale ne ve všech místech má **království nebes** význam tohoto vnějšího okruhu křesťanského vyznání.

Když například Pán Ježíš říká:

„Neobráte-li se a nebudete-li jako pacholátka, nikoli nevejdete do království nebeského.“ (Mt 18,3);
nebo

„Nechte dítek a nebraňte jim jíti ke mně; nebo takových jest království nebeské.“ (Mt 19, 14); nebo

„Amen pravím vám, mezi syny ženskými nepovstal větší nad Jana Křtitele; ale kdo jest nejmenší v království nebeském, jest větší nežli on.“ (Mt 11,11),

pak zjevně má **královstvím nebes** na mysli nikoli vnější vývin, který království prodělá, nýbrž vnitřní, božský okruh, který je na jiném místě popsán pojmem **království Boží**. Že království nebes má také tuto **vnitřní stránku**, kterou Pán zjeví jen těm „v domě“, to znamená jen těm Svým, ukazují obě podobenství

o pokladu v poli a o kupci, jenž hledá krásné perly (Mt 13,44–46). Zde se dovídáme, proč Pán dnes ve Svém zevním království trpí takový „vadný vývin“, takovou existenci dobrého a zlého vedle sebe: Jeho srdce je obráceno na Jeho lid, v nich vidí Svůj „*poklad*“, oni tvoří společně tu „*velmi vzácnou perlu*“, Jeho Shromáždění (Církev). Kvůli ní On dal všechno, dokonce i Svůj život. To nás může vést jen k velebení.

